

From: VNG <info@vng.nl>
Sent: vrijdag 18 juli 2025 10:14:22
To: Gemeente Nissewaard
Cc:
Subject: Lbr. 25/038 - Ontwikkelingen Asiel en Oekraïne

[Lees online](#) | [Gegevens wijzigen](#)

Lbr. 25/038 - Ontwikkelingen Asiel en Oekraïne

18 juli 2025

Geachte leden van college en gemeenteraad,

De maatschappelijke en bestuurlijke druk op asiel en migratie neemt verder toe.

Gemeenten bevinden zich steeds vaker in een lastige positie. Enerzijds vanwege de wettelijke verplichtingen en daar tegenover de onduidelijkheid over voorgenomen beleid en de uitvoeringsrealiteit, zoals het verplichtende karakter van de Spreidingswet. Dit vaak onder de kritische blik van inwoners, media en lokale politiek. Het zorgt steeds vaker voor bedreigende situaties in gemeenten.

In deze ledenbrief informeert de VNG u over de actuele beleidsontwikkelingen rond asiel en de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Daarbij wordt aangegeven welke stappen de VNG gaat zetten, zodat gemeenten in staat zijn hun taken op een zorgvuldige, realistische en menselijke manier kunnen blijven uitvoeren.

[Volledige brief](#)

[Contact](#)

[Afmelden](#)

[Gegevens wijzigen](#)

vng.nl

Dit bericht is verzonden door de VNG.

[Lees onze proclaimer.](#)

Ledenbrief juli 2025

Datum

18 juli 2025

Kenmerk

TIS/U202500477

Lbr. 25/038

Telefoon

070 373 8393

Onderwerp: Ontwikkelingen Asiel en Oekraïne

Geachte leden van college en gemeenteraad,

De maatschappelijke en bestuurlijke druk op asiel en migratie neemt verder toe. Gemeenten bevinden zich steeds vaker in een lastige positie. Enerzijds vanwege de wettelijke verplichtingen en daar tegenover de onduidelijkheid over voorgenomen beleid en de uitvoeringsrealiteit, zoals het verplichtende karakter van de Spreidingswet. Dit vaak onder de kritische blik van inwoners, media en lokale politiek. Het zorgt steeds vaker voor bedreigende situaties in gemeenten.

In deze ledenbrief informeert de VNG u over de actuele beleidsontwikkelingen rond asiel en de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Daarbij wordt aangegeven welke stappen de VNG gaat zetten, zodat gemeenten in staat zijn hun taken op een zorgvuldige, realistische en menselijke manier kunnen blijven uitvoeren.

Inzet de VNG op basis van de eerdere resoluties

De koers die de VNG daarbij volgt is gebaseerd op drie aangenomen resoluties.

- Op de ALV in juni 2024 is ingestemd met de resolutie '[Samenhangend beleid in de asielketen dat uitvoerbaar is voor gemeenten](#)'. Daarin staat dat de Spreidingswet niet mag worden ingetrokken zolang de asielketen niet op orde is en dat gemeenten binnen hun lokale beleid de ruimte moeten houden om statushouders met voorrang te huisvesten.
- In november 2024 is de resolutie '[Zorg voor congruent asielbeleid en behoud instrumentarium tot de keten op orde is](#)' met een soortgelijke strekking aangenomen.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93 | info@vng.nl

- Ook is tijdens deze ALV de resolutie '[Naar een houdbaar perspectief voor de gemeentelijke opvang voor Oekraïners](#)' aangenomen. Deze roept op tot een langetermijnplanning voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen dat voor gemeenten betaalbaar, uitvoerbaar en uitlegbaar is, en tot structurele financiering voor zowel de opvang als de integratie.

Gezamenlijk vormen deze drie resoluties het uitgangspunt van de huidige VNG-inzet rondom asiel en Oekraïne.

Inhoud:

- Ontwikkelingen asielopvang en huisvesting
- Ontwikkeling opvang vluchtelingen Oekraïne

Ontwikkelingen asielopvang en huisvesting

Asielnoodmaatregelenwet

De Tweede Kamer heeft op 3 juli jl. ingestemd met de Asielnoodmaatregelenwet. De wet bevat maatregelen met als doel:

- het verlagen van de druk op de asielketen, waaronder het inkorten van de verblijfsduur van de asielvergunning;
- het beperken van gezinshereniging;
- het versnellen van de asielprocedure.

We hebben [eerder](#) de Tweede Kamer gewezen op de implicaties van deze wetten voor gemeenten.

Door het aangenomen amendement Vondeling bevat de Asielnoodmaatregelenwet nu een strafbaarstelling van illegaliteit. Dit wetsvoorstel hint ook op een strafbaarstelling voor organisaties en individuen die ongedocumenteerden helpen. Het baart de VNG grote zorgen dat een kwetsbare groep zonder perspectief en zonder hulp op straat kunnen belanden. Dit veroorzaakt niet alleen persoonlijk leed, maar kan ook overlast en criminaliteit tot gevolg hebben. Na de instemming door de Tweede Kamer, heeft de VNG haar zorgen [per brief](#) overgebracht aan de Eerste Kamer. Inmiddels heeft deze besloten de behandeling van de Asielnoodmaatregelenwet aan te houden totdat het advies van de Raad van State na de zomer binnen is. De VNG blijft dit nauwgezet volgen en beoordeelt de consequenties en juridische houdbaarheid van dit amendement.

Wet versterking regie op de volkshuisvesting

Volgens het amendement Mooiman wordt het voor gemeenten voortaan verboden om in [alle](#) gevallen statushouders een urgentieverklaring te geven waarmee zij voorrang hebben bij de toewijzing van een sociale huurwoning. Dit geldt ook in situaties waarbij iemand met de Nederlandse nationaliteit wel voorrang zou krijgen, bijvoorbeeld bij een medisch urgente. VNG is tegen een dergelijk verbod en wil dat gemeenten hier zelf een eigen afweging in kunnen maken die past bij de lokale situatie. De VNG heeft de Eerste Kamer hierover [per brief](#) geïnformeerd en bereidt zich voor om de fracties van de Eerste Kamer nader te informeren over deze problematiek en over de grote bezwaren die aan deze wetten vastzitten. We laten op dit moment ook toetsen of

het amendement juridisch houdbaar is. Meer informatie over het gewijzigde VNG-standpunt ten aanzien van de wet staat op onze [website](#).

Terugblik LRT 3 juli 2025

Op 3 juli jl. vergaderde de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie (LRT). De VNG heeft daar aandacht gevraagd voor meerjarige financiële afspraken en om de afhankelijkheid van noodoplossingen (zoals cruiseschepen) te verminderen. Ook heeft de VNG gepleit voor meer kleinschalige opvangvoorzieningen. Gemeenten kunnen signalen over knelpunten bij de realisatie daarvan (door het COA of lokaal) bij de VNG melden via vluchtelingen@vng.nl.

Samenhangend pakket

Verder is het [samenhangende maatregelenpakket](#) besproken. Dit pakket beoogt minder instroom, snellere uitstroom van statushouders en een gelijk speelveld voor alle woningzoekenden. Het pakket bestaat uit drie pijlers: huisvesting, stabiele opvang en participatie/inburgering en kent een gefaseerde invoering – voorbereiding tot juli 2026, implementatie in 2026–2027 en volledige werking vanaf 2027. Het is inmiddels voorgelegd aan de Ministerraad en in een Kamerbrief nader toegelicht. De minister streeft naar opvanglocaties die later tot reguliere woningen kunnen worden omgevormd, al roept dit in de uitvoeringspraktijk de nodige vragen op. De VNG vindt het pakket, gezien de druk op de asielketen, niet realistisch en ook niet wenselijk. Ook omdat het pakket uitgaat van het intrekken van de Spreidingswet en een verbod op voorrang voor statushouders.

Tekort aan opvangplekken

De situatie in Ter Apel is momenteel beheersbaar (maximaal 2000 personen), maar er zijn nog steeds tekorten en het COA voorziet in augustus opnieuw knelpunten. Daarom zijn gemeenten via de Provinciale Regietafels (PRT's) opnieuw opgeroepen extra (nood)opvang te realiseren. Volgens COA-cijfers stromen wekelijks nog zo'n 400 nareizigers in. Momenteel verblijven vele honderden nareizigers, bij gebrek aan beschikbare huisvesting, te lang in hotels. Terwijl het COA en het Rode Kruis oproepen tot versnelling voor deze groep, ziet de VNG dat de aangekondigde regelingen vanuit het rijk om statushouders sneller uit de opvang te krijgen, stokken in de totstandkoming.

BRP-straten: achterstanden weggewerkt en financiering 2026

De Basis Registratie Personen (BRP)-straten verzorgen de eerste inschrijvingen van asielzoekers in Nederland. Door deze inschrijvingen te bundelen op een aantal locaties wordt kennis geconcentreerd en vindt de registratie efficiënter plaats. In Nederland was er een flinke achterstand bij de BRP-straten. Vorig jaar is een eerste stap gezet om de financiering van de BRP-straten via het gemeentefonds te actualiseren. Inmiddels zijn de achterstanden ingelopen. Verder zijn er ook enkele BRP-straten bijgekomen en wordt er momenteel, mede door VNG, gewerkt aan een duurzame financieringsstructuur voor de toekomst.

Ontwikkelingen in de Oekraïne-opvang

Eerder heeft de minister voor Asiel en Migratie de [verzamelbrief Opvang Oekraïne](#) naar de Tweede Kamer verstuurd. De brief informeert over diverse ontwikkelingen en besluiten. Hieronder volgt een reflectie hierop.

Tekort aan opvangplekken

Het tekort aan gemeentelijke opvangplekken voor Oekraïense ontheemden is nog steeds nijpend. Er zijn 125.000 Oekraïners bij gemeenten geregistreerd. Per 1 juli waren er door het rijk 107.000 gemeentelijke opvangplekken gevraagd, waarvan er nu circa 95.500 zijn gerealiseerd. Het Knooppunt Coördinatie en Informatie Oekraïne (KCIO) signaleerde op 14 juli jl. dat de huidige tekorten zorgelijk zijn omdat er vrijwel geen plekken meer zijn. Er lijken zich ook weer meer Oekraïners te melden, al is nog niet duidelijk of dit een trend is. Door capaciteitsproblemen kunnen mensen soms niet meer terecht in crisisnoodopvang.

Extra LRT

Er is aangekondigd dat in augustus een aparte LRT gaat plaatsvinden over de opvang van Oekraïense ontheemden. Hier wordt ook de huidige situatie geagendeerd en de lange termijn na afloop van de RTB. Het kabinetsbeleid blijft vooralsnog gericht op terugkeer, maar minister Keijzer gaf aan er serieus rekening mee te houden dat veel Oekraïners in Nederland blijven.

De VNG heeft tijdens de LRT van 3 juli jl. aandacht gevraagd voor meerjarige financiële afspraken, onder andere voor de opvang van Oekraïners, en om de afhankelijkheid van noodoplossingen (zoals cruiseschepen) te verminderen.

Verlenging RTB

De Europese Commissie wil de tijdelijke bescherming (RTB) voor Oekraïners verlengen tot 4 maart 2027. Het rijk bereidt zich voor op een overgang naar een tijdelijke nationale Verblijfsstatus na afloop van de RTB, met grote gevolgen voor gemeenten op het gebied van huisvesting, zorg, onderwijs en integratie. De VNG dringt erop aan dat deze nieuwe status uitvoerbaar is voor gemeenten en heeft hiervoor een eerste uitvoeringsscan uitgevoerd. Daarnaast benadrukt de VNG dat aanpassing van bestaande regelingen nodig is, gezien het aanhoudende tekort aan opvangplekken en de belemmeringen bij het realiseren van nieuwe locaties.

Passende financiering opvang Oekraïners

De huidige kortetermijnfinanciering belemmert de ontwikkeling van duurzame opvanglocaties en leidt tot kosteninefficiëntie en tijdelijke oplossingen. De VNG pleit daarom voor meerjarige afspraken van minimaal vijf jaar, bij voorkeur met locaties die ook geschikt zijn voor langdurig verblijf en herinzetbaar zijn voor andere doelgroepen. Daarnaast zijn de beschikbare middelen voor ggz, psychosociale ondersteuning en taallessen ontoereikend. Het ministerie heeft toegezegd soepeler te kijken naar financiering van opvangplekken buiten bestaande regelingen. Locaties die door de Nationale Opvangorganisatie niet kunnen worden gehonoreerd op basis van bestaande regels, worden opgeroepen zich te melden bij de VNG via vluchtelingen@vng.nl.

Derdelanders

De eerder ingestelde bevrozingsmaatregel voor derdelanders eindigt per 4 september 2025. Het ministerie van Asiel en Migratie werkt aan een informatiepakket voor gemeenten. De VNG benadrukt dat gemeenten duidelijk geïnformeerd moeten worden over voor wie en per wanneer onomstotelijk is vastgesteld dat er geen recht meer is op opvang en voorzieningen. Als deze informatie niet tijdig en betrouwbaar via de BRP kan worden geleverd, moet hiervoor een alternatief worden ontwikkeld. De VNG vraagt ook om uit te werken hoe dakloosheid wordt voorkomen, om een werkproces voor derdelanders met een asielstatus, en om samenwerkingsafspraken met politie, AVIM, DT&V en Vluchtelingenwerk Nederland.

Verhoging eigen bijdrage

Tot slot heeft het ministerie van Asiel en Migratie een [verhoging aangekondigd van de eigen bijdrage](#) voor werkende Oekraïners die gebruikmaken van gemeentelijke opvang. Er wordt aangesloten bij het [eerdere VNG-advies](#) om een drempelbedrag van 115% te hanteren. De VNG heeft in overleg met het ministerie aangegeven dat invoering per 1 oktober 2025 te vroeg is, en verzocht om tijdige communicatie over de definitieve regeling. Dit wordt begin augustus verwacht. Een optie voor deelbetalingen wordt in principe ondersteund, maar is vooralsnog onvoldoende uitgewerkt om uitvoerbaar te zijn. Daarnaast herhaalt de VNG het verzoek om een mogelijkheid tot dwangbevel te regelen wanneer iemand weigert te betalen, zodat gemeenten geen kostbare en tijdrovende civiele procedure hoeven te voeren.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur

5b. Resolutie: Samenhangend beleid in de asielketen dat uitvoerbaar is voor gemeenten

Bijlage bij ledenbrief 5 juni 2024: “Nazending ALV 26 juni 2024”

Resolutie: Samenhangend beleid in de asielketen dat uitvoerbaar is voor gemeenten (amendabele tekst voor ALV)

Constateernde dat:

- In het hoofdlijnenakkoord wordt ingezet op forse inperking van de immigratie, met name door een streng asielbeleid;
- Er onder meer wordt aangekondigd dat de Spreidingswet wordt ingetrokken en er een verbod komt op het met voorrang huisvesten van statushouders;
- Het rijk en het COA voor de opvang van asielzoekers altijd zijn aangewezen op locaties in gemeenten, ongeacht of er een Spreidingswet is.

Overwegende dat:

- Wij voorzien dat de stapeling van voorgenomen maatregelen rondom asiel en huisvesting negatieve effecten heeft in dorpen en steden;
- Met name (de dreiging van) het nu al intrekken van de Spreidingswet leidt tot een groter tekort aan asielopvangplekken, met gevolgen voor de leefbaarheid, openbare orde en veiligheid, participatie, integratie, volksgezondheid en solidariteit tussen gemeenten;
- De ALV in juni 2023 heeft uitgesproken dat de financiële, beleidsmatige en organisatorische randvoorwaarden over de gehele linie van opvang tot en met integratie structureel op orde moeten worden gebracht om uit de crisisstand te komen én te blijven.

Vraagt de leden om in te stemmen met de volgende VNG-inzet:

- Het standpunt in te nemen dat negatieve consequenties van beleidskeuzes op nationaal niveau inzake asielbeleid niet mogen worden afgewenteld op gemeenten;
- Bij het nieuwe kabinet te bepleiten dat als de Spreidingswet wordt ingetrokken, dat pas te doen als de asielketen op orde is, met voldoende (langdurig perspectief op) doorstroom en uitstroom;
- Er bij het nieuwe kabinet op aan te dringen dat gemeenten de huisvestingsopgave voor statushouders mogen blijven invullen op een manier die past binnen het lokale huisvestingsbeleid.

Toelichting op de resolutie (niet amendabel voor ALV)

In het [hoofdlijnenakkoord 'Hoop, lef en trots'](#) en de budgettaire bijlage is veel aandacht voor de beperking van immigratie, met name op het gebied van asiel. De partijen willen onder meer de onlangs in werking getreden Spreidingswet intrekken en een verbod op het verlenen van voorrang aan statushouders op de sociale huurmarkt. Ook wordt de financiering van de Landelijke Vreemdelingenvoorziening stopgezet en wil het kabinet criminaliteit onder asielzoekers aanpakken door

dadere uit de opvang te zetten. De partijen boeken, vooruitlopend op de beoogde effecten van het beleid, op diverse terreinen nu al forse besparingen in.

Gemeenten willen – net als het nieuwe kabinet – een einde aan de opvangcrisis die ons al jaren in zijn greep houdt. Een einde aan de overvolle opvang in Ter Apel, aan telefoontjes over spoedplekken en aan de lange wachttijd voor statushouders die willen starten met integreren. Niet voor niets is er tijdens de ALV van juni 2023 met 98,8% een resolutie aangenomen met de titel ‘[Uit de opvangcrisis komen en blijven](#)’, waarin gemeenten uitspreken dat herhaling van de schrijnende situatie in de asielopvang zoals in 2022 absoluut voorkomen moet worden. Daarvoor is beleid nodig dat uitvoerbaar, rationeel en samenhangend is, een juridische toets doorstaat en een daadwerkelijke oplossing biedt voor knelpunten.

De VNG heeft een [eerste analyse gemaakt van het hoofdlijnenakkoord](#). We verwachten dat de consequenties van het voorgenomen asielbeleid groot zijn. In de eerste plaats voor de asielzoekers en statushouders om wie het gaat, maar ook voor gemeenten en uitvoeringsorganisaties. Het is – gezien de huidige acute situatie in de asielopvang – van groot belang allereerst de rust en stabiliteit terug te brengen in de keten. Dit vraagt om het niet nu al schrappen van de Spreidingswet. Ook moet de uitstroom uit de opvang worden bevorderd. Daarvoor is het essentieel dat de wettelijke taakstelling rond huisvesting in stand blijft en dat het nieuwe kabinet volop inzet op het vergroten van de woningvoorraad. Alleen zo kunnen we komen tot een werkend stelsel van opvang tot en met integratie, dat aansluit bij het draagvlak en de draagkracht in de samenleving. Dit vraagt om een duidelijk gemeentelijk geluid. Daarom vraagt het VNG-bestuur de leden in te stemmen met de volgende inzet richting het nieuwe kabinet.

08b. Resolutie Asiel en resolutie opvang Oekraïners

Bijlage 1 bij ledenbrief 15 november 2024 “Eerste nazending Najaars ALV en bekendmaking ontbreken andere kandidaten”

Resolutie ‘Zorg voor congruent asielbeleid en behoud instrumentarium tot de keten op orde is’

Constateerende dat:

- Er wordt gestreefd naar inperking van de asielinstroom, maar niet duidelijk is of en wanneer dit effect sorteert;
- Het kabinet de Spreidingswet wil intrekken, de huisvestingstaakstelling wil afschaffen en een verbod wil op het met voorrang huisvesten van statushouders;
- Effectieve en uitvoerbare alternatieven om de opvang- en huisvestingsopgave in te vullen nog niet in zicht zijn;
- Het kabinet daarnaast voornemens is het verblijfsrecht in te perken en forse bezuinigingen op de asielbegroting door te voeren.

Overwegende dat:

- De Spreidingswet en de huisvestingstaakstelling zorgen voor een evenredige verdeling over het land, wat bijdraagt aan een doorlopende lijn van opvang t/m integratie;
- De stapeling van voorgestelde maatregelen naar verwachting leidt tot een (verdere) verstopping van de asielketen;
- Dit negatieve gevolgen heeft voor de bestuurlijke en maatschappelijke rust, stabiliteit en solidariteit tussen gemeenten;
- Hierdoor ook de Wet inburgering 2021 onuitvoerbaar wordt en de integratie en participatie belemmerd worden, wat uiteindelijk zijn weerslag heeft op de samenleving als geheel;
- Gemeenten zich in juni 2024 met overgrote meerderheid geschaard hebben achter een [resolutie](#) die onder meer stelt dat negatieve consequenties van beleidskeuzes op nationaal niveau niet mogen worden afgewenteld op gemeenten;

Vraagt de leden in te stemmen met de volgende VNG-inzet:

- Bij het kabinet en het parlement te bepleiten dat volgordeijkheid cruciaal is om chaos in de asielketen te voorkomen: áls wetgeving en instrumentarium voor opvang en huisvesting worden ingetrokken, dat pas te doen als de asielketen op orde is en er voldoende effectieve, werkbare alternatieven beschikbaar zijn;
- Uit te dragen dat elke maatregel die impact heeft op gemeenten in overleg met de VNG moet worden getoetst op uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en uitlegbaarheid;
- Bij die weging ook aandacht te hebben voor (maatschappelijke) consequenties op de langere termijn;
- Als uitgangspunt te hanteren dat maatregelen die genomen worden, moeten bijdragen aan een goede integratie en dat het beleid een juridische toets moet kunnen doorstaan.

Toelichting bij resolutie asielopvang en huisvesting

Tijdens de ALV van juni 2024 is de resolutie ‘Samenhangend beleid in de asielketen dat uitvoerbaar is voor gemeenten’ breed omarmd. Gemeenten namen het standpunt in dat negatieve consequenties van beleidskeuzes op nationaal niveau inzake asielbeleid niet mogen worden afgewenteld op gemeenten. Ook stelden gemeenten dat áls de Spreidingswet wordt ingetrokken, dat pas kan als de asielketen op orde is, met voldoende (langdurig perspectief op) doorstroom en uitstroom. Daarnaast gaven gemeenten het VNG-bestuur de opdracht er bij het nieuwe kabinet op aan te dringen dat gemeenten de huisvestingsopgave voor statushouders mogen blijven invullen op een manier die past binnen het lokale huisvestingsbeleid.

We constateren dat het kabinet een andere koers vaart. Het kabinet houdt vast aan het voornemen de Spreidingswet in te trekken, ondanks breed geuite signalen dat dit (op dit moment) onverstandig is. Daarnaast wil het kabinet de huisvestingstaakstelling afschaffen en het met voorrang huisvesten van statushouders – op grond van het feit dat zij statushouder zijn – in sociale huurwoningen verbieden. In plaats daarvan stelt het kabinet ‘sobere voorzieningen’ voor; hoe die worden vormgegeven, is nog onbekend. Er liggen daarnaast plannen om de asielprocedure aan te scherpen, onder andere door invoering van een tweestatusstelsel en een asielvergunning voor maximaal drie jaar. Dit zal de druk op de keten naar verwachting vergroten. Tegelijkertijd koerst het kabinet af op forse bezuinigingen op onder andere het COA en de IND.

Vooralsnog is hoogst onzeker of en wanneer de asielinstroom daadwerkelijk afneemt. Als het kabinet nu al besluit tot het wegnemen van instrumentarium om de opvang en huisvesting evenredig over het land te spreiden – zonder dat daar werkbare alternatieven tegenover staan – draait het stelsel verder vast. Dit maakt ook het realiseren van de ambities uit de inburgeringswet nagenoeg onmogelijk.

De potentiële gevolgen zijn verstrekkend. We vrezen negatieve impact op de bestuurlijke en maatschappelijke rust, stabiliteit en solidariteit tussen gemeenten. De onvoorspelbaarheid én de kosten nemen toe, als steeds moet worden teruggevallen op (crisis)noodopvang. De voorgestelde maatregelen zijn bovendien funest voor het toekomstperspectief van nieuwkomers: er worden forse drempels opgeworpen om te starten met integreren, een baan te zoeken en de taal te leren. Uiteindelijk is de samenleving als geheel daar niet bij gebaat.

We willen dat het kabinet aan de slag gaat met echte oplossingen die leiden tot een sluitende ketenaanpak. Dit vraagt om uitvoerbaar, betaalbaar, rationeel en samenhangend beleid dat een juridische toets kan doorstaan. Volgordelijkheid is daarvoor cruciaal: eerst de keten op orde, daarna pas overwegen of instrumenten rondom opvang en huisvesting herzien moeten worden. Voorts moet het opvang- en huisvestingslandschap zo worden ingericht dat mensen die in Nederland mogen blijven in staat worden gesteld onderdeel te worden van de lokale gemeenschap. Bij het uitwerken van de plannen is het daarom essentieel dat de langere termijn voor ogen wordt gehouden, met aandacht voor integratie, de draagkracht van de samenleving en respect voor (lokale) bestuurlijke verhoudingen.

08b. Resolutie Asiel en resolutie opvang Oekraïners

Bijlage 2 bij ledenbrief 15 november 2024 “Eerste nazending Najaars ALV en bekendmaking ontbreken andere kandidaten”

Resolutie “Naar een houdbaar perspectief voor de gemeentelijke opvang voor Oekraïners”

Constateernde dat:

- De oorlog duurt voort en Oekraïners blijven ook naar Nederland vluchten. Sommige Oekraïners verblijven bijna 3 jaar in de opvang, en diverse onderzoeken wijzen uit dat een deel van de ontheemden niet zal willen terugkeren naar Oekraïne.
- Gemeenten hebben momenteel meer dan 90.000 opvangplekken gerealiseerd. Gezien de omstandigheden is de verwachting dat de vraag naar opvang voor Oekraïners zal stijgen.
- Het verblijfsrecht van de Oekraïners (de richtlijn tijdelijke bescherming) vooralsnog telkens met één jaar verlengd wordt vanuit de Europese commissie, waarbij het langetermijnperspectief voor zowel gemeenten, inwoners en de Oekraïners ontbreekt.

Overwegende dat:

- We voorzien dat, in ieder geval bij ongewijzigd beleid, gemeenten niet in staat zullen zijn om onbeperkt opvangplekken te (blijven) realiseren. Bestaande locaties zijn om diverse redenen niet altijd geschikt voor langer verblijf. Het vinden van nieuwe locaties wordt steeds lastiger.
- Het ontbreken van een langetermijnperspectief leidt tot onzekerheid en onrust. Gemeenten worden onvoldoende in staat gesteld om stabiel en kostenefficiënt de opvang te blijven organiseren.
- Het (samen)leven op de opvanglocaties wordt steeds ingewikkelder, onderlinge spanningen en ruzies nemen toe, net als (de ernst van) mentale problematiek. De juiste instrumentaria voor gemeenten om zowel preventief als handhavend in te zetten schieten tekort. De financiering van deze inzet op de leefbaarheid op de opvanglocaties is tijdelijk. Evenals de inzet op integratie, zoals de beschikbare financiering voor taallessen.
- Het de voorkeur heeft om bij een langetermijnperspectief, zowel gericht op terugkeer als op verblijf, in te zetten op een gecoördineerde oplossing op EU-niveau. Dit om secundaire migratiestromen te voorkomen.
- De opgave rondom de opvang van Oekraïners is geen geïsoleerde opgave maar moet worden gezien in de totale migratieopgave, dus ook in relatie tot asiel- en arbeidsmigratie.
- Het beschikbaar stellen van voldoende middelen voor het rijk randvoorwaardelijk is voor het organiseren van de opvang en bijbehorende voorzieningen voor Oekraïners.

Vraagt de leden om in te stemmen met de volgende VNG-inzet:

- Dat bij komende beleidswijzigingen samen met de VNG de impact op de uitvoering van gemeenten zorgvuldig in kaart moeten worden gebracht, wat kan leiden tot aanpassing van beleid en wet- en regelgeving;
- In te blijven zetten op de eerder gemaakte afspraak dat gemeenten voldoende financiële middelen hebben voor de opvang van Oekraïners en daar geen financieel nadeel van mogen ondervinden
- Bij het kabinet aan te dringen op een langetermijnplan dat voor gemeenten betaalbaar, uitlegbaar en uitvoerbaar is, gemeenten moeten bij de totstandkoming betrokken worden;
- Bij het kabinet aan te dringen op langjarige financiering voor zowel de opvanglocaties als voor de leefbaarheid en de integratie van Oekraïners.

Toelichting

Bij het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in 2022 heeft het rijk gemeenten gevraagd om de opvangtaken over te nemen die het COA normaal gesproken verzorgt. Nu, ruim 2 jaar later, zijn er ruim 90.000 opvangplekken verspreid over gemeenten. Daarnaast regelen gemeenten ook de aanmelding en registratie, toegang naar zorg en onderwijs, recreatieve en educatieve activiteiten en verdere begeleiding. Uitvoerbaar, rationeel en samenhangend beleid, ook in relatie tot de bredere immigratie, is essentieel om deze maatschappelijke opgave in goede banen te leiden.

Vooralsnog is er geen uitzicht op een snel eind aan deze oorlog en dus geen zicht op een snelle afbouw van deze gemeentelijke taken. Gemeenten maken zich zorgen over de houdbaarheid van de huidige opvang, en tegelijkertijd ontbreekt er een toekomstplan.